

# ጉድለትካ ሸፊንካ ሐሶት ምጉዋሕ

## ግመል ሰሪቾካ ኅምባሕ ኅምባሕ እዩ

ካብ ይኩኖ መስፍን  
ቦስቶን - ሰሜን አሜሪካ

አብ ዝሓለፉ ሓዲት አዋርሕ ናብ ዓዲ ከይደ ብፍላይ አብ ትግራይ ብአካል ተዘዋዊረ ብዓይነይ ዝራኣኹዎ ዘሕዝን ኩነታትን ከምኡውን አብ ፅርጊያ ከርተት ዝብሉ ብአካል ረኺቦ ዝሓተትኩዎም ጉዳኣት ተጋደልቲን መበገሲ ገይረ “ጉዳይ አካለ ጉዳኣት ተጋደልቲ ትግራይ ንፀቢብ ፖሊቲካዊ ጥቕሚ ክውዕል አይግባእን” ብዝብል ርእሲ ዝገሓፍኩዎ ሓፂር ፅሑፍ ብዜና ማዕኸናት አቢሉ ወጊኡ ከምዝነበረ ዝዝከር እዩ። እቲ ነዚ ዝምልከቶ አካል ማለት ላዕለዋይ አማራረሓ ማሕበር አካለ ጉዳኣት ተጋደልቲ ትግራይ ድማ ነቲ ዘውፃእኹዎ ፅሑፍ ብምጥቃስ ሂቡዎ ዘሎ 12 ገፅ ዝሓዘ ዝርዝር መልሲ እውን በአቻልቦ ደጋጊመ አንቢቦዮ እዩ።

ኮይኑ ድማ ብሓደ ወገን እቲ ይምልከተኒ እዩ ዝብል አካል መልሲ ምፅሓፉን እቲ ጉዳይ ብግልጺ ንህዝቢ ቀሪቡሉ መምዩ ገፅ ንገፅ ከንብቦን ክግንዘቦን ምብቕቡ ብወገነይ ሕጉስ እዩ። ከምዙይ ዝበለ ነገር ንቕድሚት እውን ክልመድን ክድገፍን ክተባባዕን ዘለዎ አወንታዊ ነገር እዩ ዝብል እምነት አለኒ። ከምኡውን ናይቲ ጉዳይ አገዳስነት ብምርዳእ ብክልቲኡ ወገን ዝቐረበ ዝተፈላለዩ አረአያን ዝተፈላለዩ መረዳእታን ዝሓዘ ፅሑፍ ኅኒ ንኅኒ ብምቐራብ ንሰማዕቲን ንመንብብቲን ክበፅሕ ንዝገበሩ ኩሎም ናይ ዜና ማዕኸናትን ናይ ተሌትም ዓውደ ምይይጣትን በዚ አጋጣሚ እዙይ ክብ ዝበለ ምስጋናይ ክቕርብ እፈቱ።

ደቂ ሰባት ህዝቦምን ሀገሮምን ማእኸል ገይሮም ጉዳይ ህዝብናን ወገናትናን ንሕና እውን የግደሰና እዩ ኢሎም ንዝቕርብዎ ይሕመቕ ይፀብቕ ሓሳባት ተዓቢጡ ከይተርፍ ናብ አደባባይ ወጊኡ ህዝቢ ክማሃረሉን ጌጋታት እንተሃለዩም እውን ብእዋኑ ብአግባቡ ክእረሙን ንምግባር ዕድል ዝኸፍትን ናይ ዲሞክራሲን ግልፅነትን ባህሊ ዘዕቢን ብምጅኑ ንቕድሚት እውን ክደገፍን ክልመድን ዘለዎ ሰናይ ተግባር እዩ እሞ ቀፅሉሉ እብል።

ይኹንምበር ብወገን እቶም ሓለፍቲ ዝባሃሉ ተዋሂቡ ዘሎ 12 ገፅ ዘለዎ ናይ ፅሑፍ መልሲ ግና አቀራረቡኡን ትሕዝትኡን እንትረእ አብቲ ፅሑፊይ ቀሪቦም ዘለው ሕቶታትን መረዳእታታትን መበገሲ ገይሩን አብቲ ቀንዲ ጉዳይ አትኩሩን መምሃራይ ብዝኾነ አግባብ ዝምልስ አይኮነን። አነ ብግልጺ ካብ ጉድለትኩም ተአረሙ ብምባልይ ከም ድፍረትን ውርደትን ተሓሲቡ ነቲ ዋና ጉዳይ ንኅኒ ገዲፉ ሓላፊነትን ስነ ምግባርን ዝነደሎ፣ ይትረፍዶ መንግስታዊን ህዝባዊን ሓላፊነት ዘለና መራሕቲ ኢና ካብ ዝብሉ ሰብ ስልጣንስ ካብ ካሊእ እውን ዘይትፅቦዮ፣ ገደብ ዘይብሉ፣ ብተራ ፀርፊን ተራ መፀለምታን ተሰኒዩ ብምቕራቡ ብጣዕሚ ዘሕዝን ኮይኑ እዩ ረኺቦዮ። ከምዙይ ዝበለ ነጠባ ድማ ዘይተዓደለት ሀገር!! ዘይተዓደለ ህዝቢ!! ዘብል እዩ።

እቲ ብወገኖም ዝቐረበ ዝርዝር ፅሑፍ እውን አብ ዝተፈላለዩ ዓንቀፃቱ ካብ ዘስፈሮም ተራ መፀለምታት ውሽጢ “ትሕዝቶ አይተ ይኩኖ በለካ ለኸዓካ ዝበዝሐ፣ ሓላፍነት ዝጎደሎ፣ ሚዛናውነት ዘይብሉን አብ ርእሲ ምጅኑ ዘለካ ዕልአት ንምንፅብራቕ ዝፈተነ እዩ”...ይብል።

አብ ካሊእ ገፃቱ ድማ “አብ አሜሪካ ዝተገብረ ንአካለ ጉዳኣት ናይ አስተዋፀኦ መድረኽ እውን ዝገበርካዮ ተሳትፎ ቀደሙ እውን ቅንዕና አይነበሮን። እቲ ናይ አካለ ጉድኣት ማሕበር ሓገዝን ተቐባልነትን ምርካቡ ማዓንጣ ክብድኻ ተሓሪድካ ኢኻ። እቲ መድረኽ ከይዕወት ዕንቅፋት ዝፈጥሩ ዝነበሩ ሰባት እውን አይታትካ እዮም። ነቲ መድረኽ እውን ናብ ናይ ባዕልኻ ረብሓ ክትጨውዮ ኢልካ ነይርካ ኢኻ”.....ይብል።

ምስናይ ቅንጅትን ካሊእ ናይ ፓሊቲካ ሓይሊን ከታሕዝዎ እንከለው ድማ “ዘረባኻን ዘረባ ፕሮፌሰር መስፍን ወልደማራያምን ሓደ ኮይኑ። መበገሲኻ ፓሊቲካዊ እዩ። ንጎይተትካ ከተሕጉስ ኢልካ ኢኻ እዙ ኹሉ ዝፃሓፍካዮ” ወዘተ ወዘተ.....ይብል።

ምስ ትእምት (ትካል እግሪ ምትካል ትግራይ) አተሓሕዞም ድማ “ትእምት ዝባሃል ናይ ልምዓት ትካል ብምቛመ ትቃወም ኢኻ” ብዝብል ከም ፀረ ልምዓት ትግራይ ዝቐፅር አገላልፃ አቕሪቦም እዮም። እዚአም ጥራሕ እውን አይይኮኑን፤ ስመይ ንምጥፋእን ማንነተይ አብ ሕቶ ንምእታውን ከምኡውን እቲ ዘቕረብኩዎ ፅሑፍ ብህዝቢ ተቐባልነት ንከይረክብን ብዝብል ስልቲ ናይ ህዝቢ ስሚዒት ከላዕሉ ይኸእሉ እዮም ኢሎም ዝሓስብዎም ካልኦት ብርክት ዝበሉ ተኳሳሐቲ ነጥቢታት እውን ብቐጥታ ይኹን ብተዘዋዋሪ አብቲ ፅሕፎም ንምግላፅ ዘይፈንቀሉዎ እምኒ የለን ክባሃል ይካኣል እዩ።

እወ! ዘይተነግረ'ምበር ዘይተገብረ የለን” ከምዝባህል አነ ዘሕዘነንን ዘገረመንን ቀንዲ ምክንያት ንምንታይ ናይ ተቛውሞ መልሲ ብዝርዝር ተፅሓፊ አይኮነን። አነ እውን ቅድም ክብል ብፅሑፍ መልክፅ ንዘቕረብኩዎም ሓሳባትን ሕቶታትን ግቡእ መልሲ ክዋሃበኒ፤ እንተተጋጌ ድማ አግባብ ዝሓዘ መረዳእታ ንክቐርበለይ ዝፅበዮ ዝነበርኩ ጉዳይ እዩ። እቲ ዘሕዘነንን ዘግርምን ግና እቲ ህልዊ ሽግር ዓቢጦም፤ እቲ መዘራረቢ አጀንዳ ንጎኒ ደብሪዮም፤ አብቲ ፅሑፊይን አብ ባይታን ዘየለው ነገራት አልዒሎም ምስ ካልኦት ውልቃዊን ፓሊቲካዊን ነገራት ብምትሓሓዝ እቲ አጀንዳ ንፀርፊ ብዝጥዕሞም መንገዲ ናብ ክጭበጥ ዘይኸእል ልበ ወለዳዊ ድራማ ቀይሮም ምቕራቦም እዩ።

በቲ ዝቐረበ መፀለምታ ፅሑፍ እውን አነ ጥራሕ ከይኮንኩስ ነቲ ትሕዝቶ ዘንበብኩዎ ኩሉኹም ሰማዕቲን ረአይቲን እውን ካባይ ንላዕሊ ተገሪምኩም ከምትኾኑ ዘጠራጥር አይኸውንን። ናይ ምንባብ ዕድል ዘይረኽብኩም እንተሃሊኹም ድማ ድሕሪ መጋረጃ ናይቲ ፅሑፍም ዘሎ መሰረታዊ ሽግር እንታይ እዩ? ዝብል ሕቶ በቐሊሉ ንምርዳእ ስለዝጠቅም ደጋጊምኩም ንክተንብብዎ እላቦ።

ካብ ኩሉ ንላዕሊ ዘግርምን ዘሕዘነንን ድማ እቲ ተራ ፀርፎምን መፀለምታን ጥራሕ አይኮነን። ናይ ህወሓት ማእኸላይ ኮሚቴን ናይ ኢትዮጵያ ፌዴራል ፓርላማ አባልን ዝኾኑ ብአይተ አባይ ነብሶ አፍልጦ ተቛኒዩ ዝተፅሓፊ መልሲ ኮይኑ እናሃለወ ግና ብናይቶም ንፍትሒን ንዲሞክራሲን ኢሎም ምእንተ ህዝቢ አካላቶም ዘወፈዩ፤ ሎሚ ግና ዝአሊዮም አያ ሲአኖም ሸከም ሀገርን ህዝቢን ኮይኖም አብ ከርተትን ልመናን ወዲቆም ዝርከቡ ዘለው ጀጋኑ ደቂ ህዝቢ ጎልባብ ተገይሩ ብስሞም ኮይኑ ምቕራቡ እዩ። ወዮ'ዳኦ!! እቲ ዕድል ተፃዕዮ እምበር! ይትረፍ'ዶ እቶም አካለ ጉድኣት ተጋደልቲስ ህዝቢ ትግራይ ብሙሉኡ እውን ናዓ “ናይ ልብኻ ተሃረብ” ተባሂሉ ነፃ መድረኽ እንተዝፍቀደሉ ነይሩ ብሓቂ “መን መስዋእቲ ከፊሉ ከምዝመፀ? ሎሚኻ መን ብናይ መን ደም ይረብሕ አሎ” ንዝብል ሕቶ እንታይ ዓይነት መልሲ ክንረክብ ከምንኸእል ልቦናኹም ይመምዮ።

እዙይ ንምርዳእ ካሊእ ዝርዝር መብሪሂ ዘድሊዮ እውን አይኮነን። እቲ ሎሚ አብ ዓድና ዘኒህ ዓይኑ ዘፍጠጠ “ዘበነ ውራ ውራ ነብሶኻ አይተፅብራ” ዝብል ስርዓት ባዕሉ አፍ አውጂኡ ዝሃረብ ዘሎ እዩ። አብቲ መልሲ ተዘርዚሮም ዘለው ነገራት እውን እንተኾኑ ናይቶም ሽግረኛታት ድምዒን ስቓይን ዝገልፁን ዝወክሉን ከይኮኑስ ዝተለመዱ መሸፈኒ ሓቂ ተባሂሎም ዝተመረፁ ተራ ናይ ፕሮፓጋንዳ ቃላት ምኳኖም ናይቲ ፅሑፍ ጠቐላላ መንፈስ ባዕሉ ገላፃይ እዩ።

“ሓሶት እንትደጋገም ሓቂ ይመስል” ከምዝብሉዎ አብቲ ዝተውሃበ መልሲ ተፃሒፎም ዘለው ተራ መፀለምታትን ዘይኮነ መረዳእታታትን ኩሎም ሓደ ብሓደ እናልዓልካ ፀርፊ ብፀርፊ ምምላስ ማለት ጌጋ ብጌጋ ምምላስ ማለት ክኸውን ስለዝኸእል ናብ ዝርዝር ነገራት ክአቱ አይደለኹን። መንበባይን ሰማዓይን ዘስልቹ ሕማቕ ባህሊ እዩ ጥራሕ ከይኮነስ መምሃራይ እውን አይኸውንን። ናይዚ ፅሑፊይ እዙይ ዕላማን ድሌትን እውን አይኮነን። መን ሓቀኛ መን ድማ ሓሳዊ ከምዝኾነ ንቐድሚት ጊዜን ታሪኽን ዝፈርዶ እዩ። ስለዝኾነ እቲ ካሊእ ንጎኒ ገዲፊ ግና ናይቲ ኩነታት ትኸክለኛ ገፅ ከርእዩ

ዝኸእሉ፡ ብፍላይ ድማ መንበብቲ በአግባቡ ክፈልጥዎም አለዎም ኢሉ ብግልጺ ዝኣመንኩሎም ኣብ አገደስቲ ነጥቢታት ጥራሕ ብምትኳር በዚ ዝሰዕብ ንምቕራብ ፈቲነ አለኹ።

### **ጉዳይ አካለ ጉዳይት ተጋደልቲ ዝምልከት ነቲ ሓቂ ንምሽፋን ዝቐረበ ፀርፊን መፀለምታ**

እቲ ዝነበረ ሓቂ ሸፊኖም ዘይመልክዑ ንምሃብ ከም ዓቢይ ጉልባብ ኢሎም ዘቐረብዎም ሰርካቲክ ዝኾኑ መፀለምታታት ውሽጢ “ኣብ አሜሪካ ዝተገብረ ናይ አስተዋፀኦ መድረኽ እውን ዝገበርካዮ ተሳትፎ ቀደሙ እውን ቅንዕና አይነበርን። እቲ ናይ አካለ ጉዳይት ማሕበር ሓገዝን ተቐባልነትን ምርካቡ ማፃንጣ ከብድኻ ተሓሪድኻ ኢኻ። እቲ መድረኽ ከይዕወት ዕንቅፋት ዝፈጥሩ ዝነበሩ ሰባት እውን አያታትኻ እዮም። ነቲ መድረኽ እውን ናብ ናይ ባዕልኻ ረብሓ ክትጨውዮ ኢልኻ ነይርኻ ኢኻ”... ዝብል እዩ።

አነ ኣብ ዓዲ ይኹን ኣብ ወፃኢ ኣብ ዘሕለፍኩዎ ሂይወት ካብ ዕሽል ንእስነተይ ጀሚረ ካብናይ ውድባዊን ህዝባዊን ምንቅስቃሳት ዝተፈለኹሉ ጊዜ የለን። ኣብ ሕቕፊ ህዝብን ውድብን ኮይነ ግቡአይ እናፈፀምኩ ዝገበኹ ሰብ እዩ። ኣብ ሂይወተይ ናይ ሰብ ፀላኢ ዝባሃል እውን የብለይን። ንቕድሚት እውን ናይ ሓሳብ አፈላላይ እምበር ናይ ሰብ ፀላኢ ዝባሃል ክህልወኒ ኢሉ አይአምንን። ነፃ ሕሊና ሒዝኻ ብነፃ ምክታዕ ዝብል ብቐልሰይ ዘጥረኹዎ ሀብቲ አለኒ ኢሉ ይአምን እዩ። ነፃ ሕሊና ምሕላው ድማ ናይ ደቂ ሰባት ናይ ተፈጥሮ ስብእና መለክዒ እዩ ዝብል ውሽጣዊ እምነት አለኒ። ካብዙይ ብምብጋስ እውን ኣብ ማንም እዋን ናይ ህዝብይን ሀገረይን ጉዳይ ወገን ከይፈለኹ ብዘይ ፍርሒን ስግንትን እካታዕ እዩ። ተኻቲዕ ድማ ኣብ ዝአምነሉ ይአምን፤ ኣብ ዘይአምነሉ ጉዳይ ድማ አፈላላይ ሒዘ ናይ ካልኦት አፈላላይ እውን አኸቢረ ብሰላም ክነበር ዝደሊ ሰብ እዩ።

ብህወሓት እናተመርሐ ኣብ ዝተኻየደ ናይ ህዝቢ ትግራይ መሪር ቃልሲ እውን ሙሉእ ቤተ ሰበይ ዝተፈናቐሉሉ፤ ከምኒ ፀሃየ መስፍን፣ ሚክኤል መስፍንን ሐየሎምን ዝበሉ ዝፈትዎም አያታተይ አሕዋት ኩላትናን ዝኾኑ ብዓሰርተታት አሻሓት ዝቁፀሩ ጀጋኑ ደቂ ህዝቢ ዝወደቐሉን ዝቐሰሉሉን ቃልሲ ምኃኑ እሙን እዩ። አነ እውን ሕሉፍ ታሪኽ ቃልሲ ህዝቢ ትግራይ ታሪኽይን ቃልሲይን እዩ ኢሉ ስለዝአምን ሕዚ ዘለኒ አረአያን እምነትን ብዘየግድስ ታሪኽ ህዝቢ ኣብ ምዕቃብ፣ አካለ ጉዳይት ጀጋኑ ተጋደልትና ኣብ ምሕብሓብ፣ ከምኡውን ኣብ ሀገርና ናይ ሕጊ ልዕልና ንክረጋገፅ፣ ሰብአዊን ዲሞክራሲያዊን መሰላት ህዝቢ ንክኸበሩ፣ ድኽነት ጠፊኡ ልምዓትን ዕብየትን ንክረጋገፅ ናይ ውሑዳት ሰባት ጉዳይ ከይከነስ ወገን ህዝቢ ዝኾነ ኩሉ ኢዱ ክሓወሰሉ ዝግባእ ናይ ኩሉ ዜጋ ሓላፊነትን መሰልን እዩ ዝብል ዕኩስ እምነት ሒዘ ዕድመይ ሙሉእ ብፅሑፍ ጥራሕ ከይኮነስ ብተግባር እውን እናተንቀሳቐስኩሉ ዝፀናሕኹ ሰብ እዩ። ታሪኽይውን እዙይ እዩ ዝገልፅ።

ካብዚ እምነት እዙይ ብምብጋስ እውን አባይ ነብሶን ኩሎም ንበይዛ ህዝቢ ኢሎም ኣብ ቃልሲ አካሎም ንዝነደሉ ጀጋኑ ደቂ ህዝቢ ተጋደልቲና ክንርሰዎም የብልናን፤ በማተሪያል ይኹን በገንዘብ እግሪ ክነትክሎምን ብአግባቡ ክንሕብሕቦምን አለና ዝብል ሓሊየትን ተገዳስነትን መሰረት ገይረ ኣብ ከባቢና ኣብ ዝተገበረ ተደጋጋሚ ዙር ናይ አስተዋፀኦ መደባት ዕውት ንክኸውን ግንባር ቀደም ኮይኖም ገንዘብ ኣብ ምውፋይ ይኹን ሰባት ኣብ ምትሕብባር ብሙሉእ ዓቕሞም ይንቀሳቐሱ ካብዝነበሩ ተጋሩ ሓደ ብምኃን ሕጉስ ኮይነ ተሳቲፊ እዩ። ከባቢይ እውን በዙይ እዩ ዝምዝነኒ።

አይተ አባይ ነብሶ ዝመርሕዎ ጉጅለ ኣብ ሰሜን አሜሪካ ንከተማ ቦስቶን ኣብ ዝመፀሉ እዋን እውን እቲ አስተዋፀኦ ንምትሕብባር ኣብ ዝተመረፀት ኮሚቴ አባል ኮይነ ተመሪፀ ስለዝነበርኩ ካብ ዓለም ለኽ መዕርፎ ነፈርቲ ቦስቶን ብአካል ባዕለይ ከይደ ተቐቢሊ መዕረፊኦም ዝኸውን ሆቴል ባዕለይ

ብናሃተይ ስም ሒዘ ኡብ መዕረፊኦም ወሲዶ ብኸብሪ ኡተኣናጊዶ እዩ። ቡቲ ኢጋጣሚ እቲይ እውን ምስኒ ኣባይ ነብሶ ክንፋለጥን ብዛዕባ ዓዲ ድማ ሓደ ሓደ ጉዳያት ክንመያየጥን ኡብ ብዙሓት ነጥቢታት ክንራዳዳእን እውን ዕድል ፈጠሩልና ነይሩ እዩ።

ቡቲ ዝተረዳዳእናዮ መሰረት እቲ ናይ ቦስቶን ናይ ኣስተዋፀኦ መድረኽ እውን ድሕሪ መግለጺ ኣይተ ኣባይ፣ ምርኢት ቪድዮን ሓፂር መግለጺ ናይቲ ኮሚቴ ኣቦ ወንበርን ቀጺሉ ዝነበረ ናይ ገንዘብ ኣስተዋፀኦ ፕሮግራም ክሳብ ዝዕድሕ እዩ ዝመርሖ ነይረ። ነቲ ክርኩብ ዝተደለየ ገንዘብ ኡብ ምትእኽኻብ እውን ንባዕለይ ኡብነት ገይረ \$500.00 ዶላር ብጥረ ገንዘብ ከፊለ እዩ። ኡብቲ ኣነ ዝመራሕኹዎ ናይ ኣስተዋፀኦ መድረኽ እውን ልዕሊ \$33,000.00 ብጥረ ገንዘብ ኣታዊ ኮይኑ፣ ልዕሊ \$17,000.00 ድማ ብመፅባዓ ብድምር ልዕሊ \$50,000.00 ናይ ኣሜሪካ ዶላር ተረኺቡ እዩ። ኡብቲ እዋን እቲይ ናይ ክብሪ ኢጋይሽ ኮይኖም ነቲ ንጡፍ ናይ መድረኽ ምንቅስቓስን ዕውት ኣስተዋፀኦን ይዕዘቡ ካብ ዝነበሩ ኣይተ ኣባይ ነብሶን ኣምባሳዳር ፍሰሃ ኣስገዶምን እውን ብጣዕሚ ከምዝተሓጎሱ፣ ከምዚ ዝበለ ምውቕ ምንቅስቓስን ተሳትፎን ቀዳማይ ከምዝኾነ ብምርግጋዕ “ይበል ስራሕ” ኢሎም ተዛሪቦሙኒ ነይሮም። ብፍላይ ኣምባሳዳር ፍሰሃ ኣስገዶም ብእኻ ክሪዕና ዝበልሉ መድረኽ ከምዝነበረ ዝገከር እዩ። እዚ ድማ ናይ በይነይ ከይኮነስ ኩላትና ብቕንዕናን ሰናይ ድሌትን ዝተዋሃደ ምንቅስቓስን ሰለዝገበርና ጥራሕ ዝተረኸበ ዓወት ስለዝነበረ ብወገነይ እውን ኮሪዕሉን ተሓቢኡን እዩ ኢሉ እውን መልሲ ሂቡም ከምዝነበርኩ እገከር እዩ። እዚ ከብለኒ ዝኸአለ ቀንዲ ምኽንያት እቲ ዝተባህለ መፀለምታ ንምስትኽኻል ዝኣክል ደኣምበር ክፍለጠልይ ደልየ ኣይኾንኩን።

ድሕሪ እዙ ኹሉ ነገራት ኡብ ዝሓለፈ እዋን ብናይ ውልቀ ስረሐይ ካብ ሰሜን ኣመሪካ ናብ ዓዲ ክብገስ እንክለኹ ንኣካለ ጉዳኣት ተጋደልቲ ትግራይ ኣዘራሪበ ፅሑፍ ከውፅእ እዩ ዝብል ሓሳብ ኡብ ኣእምሮይ ሒዘ ኣይከድኩን። ናብ ዓዲ ምስ ከድኩ ግና ኡብ ትግራይ ካብ ቦታ ናብ ቦታ ኡብ ምንቅስቓስ ዝነበርኩሉ እዋን እግረ መንገደይ ብኣካል ዝራኣኹዎም ዓይኒ ዘፍጠጡ ሽግራት መሰረት ገይረ ክእረሙ ኣለዎም ኢሉ ዝኣመንኩሎም ፀገማት ብመረዳእታ ዝተደገፈ ፅሑፍ ከውፅእ ተገዲደ እዩ። ናይ ፅሑፊይ መበገሲ እውን ነቲ ናይ ኣካለ ጉዳኣት ሽግር መፍትሒ ንክረክብን ትኹረት ንክዋግን እምበር ኮነ ኢልካ ውድብ ወይ መራሕቲ ንምቅላዕ ወይ ድማ ውልቀ ጊሊኢት ሒዝካ ንምጥቃዕ እውን ኣይነበረን። በዚ መንፅር ኡብቲ ቅድም ክብል ዝጻፋናኩዎ ፅሑፍ ካብ ዝተጠቐሱ ሽግራት ውሽጢ እዞም ዝሰዕቡ ነጥቢታት ደጊምካ ምርኣይ ይካኣል እዩ።

1. ቡብጊዚኡ ብስም እቶም ኣካለ ጉዳኣት ተጋደልቲ ሽግሮም ንምፍታሕ ተባሂሉ ካብ ህዝቢ ብወፊያ መልክዕ ዝእከብ ገንዘብን ክስራሕ እዩ እናተብሃለ ብመራሕቲ ዝተኣተወ ቃልን ኡብ ዓዲ ኣቲኻ ዘሎ ሓቂን ሰማይን መሬትን እዩ። ብሓቂ ነቲ ዘሎ ሽግር ብዕምቆት ተረዲእኻ ገንዘብ፣ ማተሪያልን ጉልበትን ኣዋዲድካ ብምንቅስቓስ ናይቶም ወጉኣት ተጋደልቲ ሂደወት ንምልዋጥ ዝተገበረ ምንቅስቓስ ድኹም ጥራሕ ከይኮነስ ዋና ከምዘይብሎም እውን እዩ ዘርእየካ። ስለዚ ዝምልከቶ ኣካል ቆላሕታ ክገብረሎም ከምዝግቡኦ ዝሕብር እዩ።
2. ንውጉኣት ተጋደልቲ ከመላልሳ ተባሂለን ኡብ ሰሜን ኣሜሪካ ብዝነበር ትግራዊ ናይ ገንዘብ ኣስተዋፀኦ ዝተዓደጋ ኣውቶቡሳት እውን ብዝተፈላለየ ምኽንያት ንኣካለ ጉዳኣት ተጋደልቲ ከይኮና ዘግልግላ ዘለዋስ ንካሊእ ዋኒን ይወዕላ ከምዘለዋ እዩ ተገንዚቢ።
3. እቲ ንውጉኣት ተጋደልቲ ክጥውር ተባሂሉ ዝቐመ መፍረይ ትካል ብዝተፈላለየ ምኽንያት ናብ ትእምት ክዛወር እዩ ተባሂሉ ስለዝነበረ፣ በዚ ምኽንያት ድማ ኡብቶም ኣካለ ጉዳኣት ናይ ተስፋ ምቕራፅን ምብራርን ስጉምቲ ከምዝተወሰደ ይሕብር። እዙይ እውን ብወገን መራሕቲ ኣይተባረሩን ተነኪዮም እምበር ይብሉ። ኣነ ድማ ተባሪሮም እብል። እቲ ኣፈላላይ “ተባሪሮም”

አይኮነን “ተነኪዮም” እዮም አብ ዝብል ናይ ቃላት ፍልልይ እምበር ዝተፈናቐሉ ውጉኣት ከምዘለው እሙን እዩ።

- 4. እነ አብ ዝተፈላለዩ ቦታታት አብ ዕርጊያ ከርተት ዝብሉ ብዙሓት አካለ ጉዳኣት ረኺቦ ብአካል አዘራሪቦ እዩ እብል። ብወገኖም ድማ ክልተ ውጉኣት ጥራሕ ረኺብካ ምዝርራብ እኹል አይኮነን ይብሉ። አብዚ እውን ናይ በዚሒ አፈላላይ እምበር ዝተፈናቐሉ ከምዘለው እሙን እዩ።
- 5. እነ ነዚ ጉዳይ ብቐጥታ ዝምልከቶም መራሕቲ ብተደጋጋሚ ንምዝራብ ፈቲነ ገይረ አብ አኼባ ስለዝተፀመዱ አብ እዋኑ ንምርካብ ዕድል አይረኽቡኩን እብል። ንሶም ድማ ናይ ሓደ ወገን ጥራሕ ሰሚዕኻ ዕሑፍ ምውፃእ ግቡእ አይኮነን ይብሉ። ሓቁ ግና ናይ ዋልታ ኢንዲስትሪ አማሓዳሪ ዝኾኑ አይተ ገብረዋህድ ሰለስተ ግዜ ናብ ቢረኦም ተመላሲሶ ሓቲተ እዩ። ዝተውሃበኒ መልሲ ድማ አብ አኼባ እዩ ዝብል እዩ ነይሩ። ብወገነይ ድማ እቲ ሽግር አብቲ ከባቢ ዝርከቡ ውልቀ ጠርነፍቲ እውን አፀቢቆም ዝፈልጡዎ፣ ንገሊኦም እውን ፍታሕ ንምሃብ ካብ ዓቕሞም ንላዕሊ ዝኾኖም ሱር ሰዲዱ ዝፀንሐ አጠቓላሊ ናይቲ ውድብን መንግስቲን ናይ ፓሊሲ ሽግር ምጅኑ ስለዝተገንዘቡኩ ህዝቢን መንግስቲን ፈሊጥዎ ንመሰረታዊ ሽግር መሰረታዊ መፍትሒ ክድለዮሉ ይግባእ ዝብል እዩ። ይኹን እምበር አብ አዲስ አበባ ብፈረንጂ አቆፃፅራ ካብ ዕለት 15 ሓምለ ክሳብ ነሓስ 2, 2008ዓ.ም አብ ዝነበረኒ ግዜ ምስ አይተ አባይ ነብሶ ብዛዕባ እቲ ጉዳይ ንምዝርራብ ፈተነ ገይረ ነይረ እዩ። አብቲ እዋን አይተ አባይ ነብሶ እቲ ሕዚ መዘራረቢ ኮይኑ ዘኒህ ናይ ፕረስ ሕጊ አብ ምርቃቕን አብ ቴለቭዥንን አብ ምክታዕ ዝነበሩሉ ኩነታት እዩ ነይሩ። ዝተውሃበኒ መልሲ እውን ብግዕሚ ስራሕ በዚሕዎም እዩ ዘሎ ዝብል እዩ ነይሩ። በዚ ምኽኒያት ነቲ ጉዳይ ብቐጥታ ዝምልከቶም አካላት ተራኽብካ ንምዝታይ አይተኸኣለን። ናይቲ ዕሑፍም አቀራርባን ትሕዝቶን እውን እንትምዘን አብ ቅድሚ ህዝቢ አቃሊዕኻና ዝብል ናይ ቁጠዐን ምንዳድን መንፈስ ዘበገሶ ምጅኑ እውን ክርዳእ ኪኢለ እዩ።

እወ! እዙይ ብምፅሓፊይ እውን ዝተውሃበኒ ተራ ፀርፊን መፀለምታን ዝሓዘ መልሲ ምስ ራኣኹ አሕዚኑኒ ጥራሕ ከይኮነስ ሓደ ነገር እውን እዩ አዘኻኺሩኒ። አብ ትግራይ እቲ ሕብረተ ሰብ ምስናይ አካለ ጉዳኣት ይኹን ምስ ናይ ባዕሉ ፀገማት አተሓሕዙ ከም ናይ መረረቱ መግለፂ ገይሩ ካብ ዝዛረቦም አባሃህላታት ውሽጢ “መራሕቲና ንጥቕም እንተድሊዮኝ ያሙጉሱኝ! እንትፀልኡኝ ድማ ከም ሎሚን ፀሚኛም ይድብርይኝ” ዝብል እዩ። እዙ አባሃህላ እዙይውን ብትኸክል ነቲ ጉዳይ ዝገልፅ ጎዳኢ ቁስሊ ኮይኑ እዩ ረኺቡዮ። ከምቲ አብ ላዕሊ ብዝርዝር ዝገለፀኩዎ ትማሊ ናይ አካለ ጉዳኣት ሽግር ንምፍታሕ አብ ዝተገበረ ናይ ወፊያ መደብ ዕቡቕ አስተዋፀኦ ገይርካ ተባሂለ “ብኣኻ ኮሪዕና! ይበል ምንቅስቓስ! ብቐዳማይ ዝረእ ዕቡቕ አብነት እዩ” እናበሉ ዘሙጉሱኒ ዝነበሩ መራሕቲ ሎሚ ተገልቢጦም ብድንገት ናብ ፀርፊን መፀለምታን ተቐይሮም እንትረእ ካብቲ አባሃህላ እቲይ ሓሊፉ ካሊእ ትርጉም ክዋሃዕ አይኸእልን።

እሞዳኣ! እነ ዝፃሓፍኩ ብዛዕባ አብ ትግራይ ዝርከቡ ናይ አካለ ጉዳኣት ጉዳይ፣ ንሶም ዝዛረቡ ዘለው ግና ብዛዕባ ናይ አሜሪካ ናይ ይኩኖ ኩነታት። እነ ዝፃሓፍኩ ብዛዕባ ናይ አካለ ጉዳኣት ሽግር፣ ንሶም ዝዛረቡ ዘለው ግና ብዛዕባ ቅንጅት። እነ ዝፃሓፍኩ ጉዳይ አካለ ጉዳኣት ይፈታሕ ይዋሃዕ ዝብል እዩ፣ ንሶም ዝዛረቡ ዘለው ግና ብዛዕባ ፕሮፌሰር መስፍን ወልደማሪያም። እዙይዳኣ ከመይ ኢሉ ይተሓሓዝ? አይ! አይፋሉን! እዙይማ “ክበልፀዎ’ያ ዝደለዩ አባ ጉምባሕስ! ቆቻሕ’ዶ ዛግራ ይብልዎ” ዝባሃል’ዶ አይኮነን?

**እቲ ዘሎ ሓቂ ንምሽፋን ብልምዓት ስም ምስ ትእምት ተታሓሒዙ ዝቐረበ መፀለምታን ጉጉይ ሓበሬታን**

ምስ ትእምት (ትካል እግሪ ምትካል ትግራይ) አተሓሒዞም “ትእምት ዝባሃል ናይ ልምዓት ትካል ትቃወም ኢኻ” ብዝብል ከም ፀረ ልምዓት ትግራይ ዝቆፀር አገላልፃ አቕቆሪም። እዙይ ጥራሕ ከይኮነስ ናይ ህዝቢ ቀልቢ ንምቕያር ይጠቕሙ እዩም ዝብሉዎም ካልኣት ተኳሳሐቲ ነጥቢታት እውን እናመረፀ ብቐጥታ ይኹን ብተዘዋዋሪ አብቲ ዕሕፎም ንምግላፅ ፈቲኖም እዮም።

አብ ሀገርና ብፍላይ ድማ ንዓመታት አብ ትሕቲ ኩይናትን ወራራትን ዝፀንሐ ህዝቢ ትግራይ ቁስሊ ክሓወ፣ ክለምዕ፣ ናይ ልምዓትን ምዕባለን ተጠቃማይ ኮይኑ ካብ ድኽነት፣ ሕማም፣ ድንቁርና፣ ጥምየትን ክፋእን ተናጊፋ ከም ህዝቢ መጠን ንከይነብር ድላዩ ዓይነት እምነትን አረአያን ይሃሉዎ ንህዝቡን ንሀገሩን ጥፍኣት ዝምነ ትግራዊይ አሎ ዝብል እምነት የብለይን። ዜጋታት ብቅንዕና ተብጊሶም ህዝቢን መንግስቲን፣ ፓለቲካዊ ውድብን ህዝቢን፣ ውልቀ መራሕቲን ህዝቢን፣ ናይ ፓሊሲ ሕቶን ናይ ውልቀ ሰብ ጉዳይን፣ ሕጋዊ ሕቶን ናይ ህዝቢ መሰልን፣ ናይ ህዝቢ አጀንዳን ናይ መንግስቲ አጀንዳን ነገሮም ንዘልዕሉዎም ሕቶታትን ተቃውሞታትን ነቲ ጉዳይ ብቕንዕና ሪኢኻ ዜግነታዊን ዲሞክራሲያዊን መሰሎም ምኳኑ እውን ተረዲእኻ አግባብ ዘለዎ መልሲ ምሃብ ካብ ሓላፊነት ዝስምዖም መራሕቲ እትዕበዩ ጉዳይ እዩ ነይሩ። ይኹንምበር እቲ አብ ሀገርና ዘኒህ ንዓመታት ሱር ሰዲዱ ዝፀንሐ ድሑር ፓለቲካዊ ባህሊ ዝፈቅድ አይኮነን። ስልጣን፣ ሞኖፓላዊ አገዛዛእን ፍቅረ ንዋይን ናይ ሰብ ስልጣናት ደመ ነብሲ አብ ዝኾነሉ ጊዜ ንዓዶምን ንህዝቦምን ቅንዕና ዝሓስቡ ሓቀኛ መራሕቲ ክርከብ እዩ ኢልካ ምሕሳብ አይካኣልን።

ናይ ዜጋታት ሰብአዊን ዲሞክራሲያዊ መሰላት አብዘይተረጋገፀሉ መራሕቲ ልዕሊ ሕጊን ልዕሊ ህዝቢን ኮይኖም “ከራስ በላይ ነፋስ” አብ ዝብሉ ሀገር ጌጋኹም አርሙ ኢልካ ደፈርካ ምቅዋምን ምፅሓፍን ደፈርካ ድኽመታት አለኩም። ተአረሙ ምባልን ሳዕቢየኑ እንታይ ክኸውን ከምዝኸእል አብ ላዕሊ ብዝርዝር ዝራኣናዮ እዩ። “ካባና ወፃኢ ብዛዕባ ሀገርን ህዝቢን ምሕሳብ መን አልመደካ? ንሕና ዘይፈቐድናልካ ምፅሓፍን ምቅዋምን መን በለካ?” ብምባል ከም ህፃን ቆልዓ “አፍካ ሓዝ” እናተባሃልካ ምኹርኳምን ስምካ ምጥፋእን እዩ ዘለካ ዕድል። እዙይ ዝኾነሉ ቀንዲ ምኽንያት እውን ኮነ ተባሂሉ ነፃ አተሓሳስባ፣ ዓርሰ እምነት፣ ሞያዊ ስነ ምግባርን ክእለትን፣ ሀገራዊ ፍቕሪን ህዝባዊ አሜኔታን ዘለዎም፣ ደፊሮም ንመሰሎም ዝጣበቐ ብቐዓት ዜጋታት ክፈርዩ ስለዘይድለ እዩ። ብአንፃሩ ክፈርዩ ዝደሊዮም ዓይነት ሰባት ብአምሳሎም ዝተቐረፁ፣ ብናታቶም ፕሮፓጋንዳ ዝደንዘዙ፣ ዘረበኡም ዝደግሙ፣ ንመራሕቶም ከም መልኣክ ዘምልኹ፣ ዝሃብዎም በሊዮም፣ አሜን ኢሎም፣ ሰጥ ለበጥ ኢሎም ንዘላፀለማዊ ስልጣናዎም ዘግልግሉ ዜጋታት እዮም ዝደልዩ።

አብ ትእምት ዝረኣ ዘሎ ኩነታት እውን እቲ ልዕል ኢሉ ዝተጠቐሰ ሽግር ዝወለዶ እዩ። አነ ፀረ ትእምት ወይ ፀረ ልምዓት ህዝቢ ትግራይ ከምዘይኮንኩ አፀቢቕም ይፈልጡ እዮም። ግና ንምንታይ ደፈርካና ካብ ዝብል መንፈስ ተላዒሎም ምስ ካሊእ ሓይሊ አጣቢቑም ስመይ ከጥፋኡኒ ስለዝደለዩ ጥራሕ እዩ። ልምዓት ህዝቢ ትግራይ ንክረጋገፅ ዝተቐለበሱሉ ዕላማ እዩ ጥራሕ ከይኮነስ ብተግባር እውን አብ ህንፀት ሀገር አነ እውን ኢደይ ክሓውስ አለኒ ካብ ዝብል ዕኩስ እምነት ቅድም ክብል አብ ማተሰኣ ካብ አባል ክሳብ ላዕለዋይ አመራራሓ እቲ ማሕበር ኮይነ ዳሓር እውን ጎኒ ጎኒ አብ ከባቢና ጩንፈር ማሕበር ልምዓት ትግራይ ብምጥያሽ አባል ኮይነ ብአቦ ወንበርነት እጃመይ እናወፈኹ ፀኒሐ እዩ። ምስ ልምዓት ተታሓሒዞም ብብእዎኑ ናብ ከባቢና ይላኡኹ አብ ዝነበሩ ፕሮጀክትታት እውን ብንጥፈት ብምስታፍ ሰሪሐ እዩ።

ሕዚ እውን እንትኾነ ትእምት ይሃሉ? ደሃሉ? አይኮነን እቲ መካትዒ ነጥቢ። ወይ ድማ አብ ትሕቲ ትእምት ቆይመን ዘለዎ ናይ ልምዓት ትካላት ንዓዲ ክጠቕማ ይኸእላ? አይኸእላን? አይኮነን እቲ ሕቶይ። አብተን ትካላት ዝሰርሑ ዘለው ውልቀ ሰራሕተኛታት እንመን እዩም? ደቂ አበይ ዓዲ እዮም? እውን አይኮነን እቲ ሕቶይ። እዙይ ተክኒካዊ ሕቶ ስለዝኾነ ተክኒካዊ መልሲ ዘድሊዮ እዩ ዝመስለኒ።

ናተይ ሕቶ “መንግስቲን ውድብን ብስም ትካላት አብ ዘይጉዳዮም እናአተዉ ናይ ህዝቢ ጉልበትን ናይ ዓዲ ሀፍቲን የምክኑን የባኸኑን አለዉ” ዝብል ናይ ልምዓት ፓሊሲ ሕቶ እዩ እምበር ምስ ውልቀ ሰራሕተኛታት ምንም ዘራኸብ የብሉን። ቀንዲ ሕቶታተይ ድማ ከም ትእምት ዝበሉ ብናይ ፓለቲካ ውዳበታት ዝምርሑ ናይ ንግዲ ትካላት አብናይ ሓደ ዓዲ ኢኮኖሚያዊ ህንፀት ቡተኣምን

ተረኩምን እንታይዎ? ትእምት ወናኒኡ መንደ? መንከ ይረብሓሉ አሎ? መንከ ይመርሖ አሎ? ብናይ መን ጥቕሚን ድሌትንከ ይምራሕ አሎ? ናይ ቅድሚት ዕድሉ'ኸ እንታይዎ? ትእምትን ናይ ህዝቢ ትግራይ ልምዓትን ብኸመይ ይዛመዱ? ህዝቢ ንትእምት ብኸመይ ይሪኦ? መንከ ይቆፃፀር (መን ኦዲት ይገብር) አሎ? ዘላቂ ልምዓትን ዕብየትን ክመፅእ ዝኸእል ኣብ ከመይ ዝበለ ባይታን ኩነታትን እዩ? ኣብ ሓደ ዓዲ ናይ ልምዓት ሞተር ዝባሃሉ እንመን እዩም? ወዘተ ዝብሉ ሕቶታት እዮም። እቲ መልሱን መካቲሲን እውን ኣብዞም ጉዳያት እዚኣቶም እዩ ክኾን ዝነበሮ።

በዚ መንፅር እዙይ ኣብዚ ሕዚ እዋን ናይ ትእምት ጭቡጥ ተግባርን ምንቅስቃስን እንትረእ ንናይ ህዝቢ ትግራይ ህንፀትን ልምዓትን ደጋፊ ዕላል ከይኮነስ ንናይ እንኮ ፓለቲካዊ ውዳቤ መሳሪሒ ኮይኑ እዩ ዘግልግል ዘሎ። ኣመሰራርቲኡን ጉዕዞኡን እውን ጨና ናይ ህዝቢ ቁፅፅርን ኢኮኒሚያዊ ጠቕሚታን የብሉን። ኣመራርሕኡ ድማ ብናይ ህዝቢ ድሌትን ቀፃሊ ዕብየትን መሰረት ገይሩ ዝኸይድ ከይኮነስ ምስ ናይ ሓደ ውድብ ህልውና ተጣሚሩ ዝኸይድ ኣካል ናይ ፓለቲካዊ መስርሕ እዩ ዝብል እምነት ኣለኒ። ውጊኢቱ እውን ከምቲ ዝረእ ዘሎ ህዝቢ ትግራይ ከይኮነ ዝረብሓሉ ዘሎ ውሱናት መራሕቲ ዝለምዕሉን ሀብቲ ዝድልቡሉን ኮይኑ እዩ ዝርከብ ዘሎ። ካሊእስ ይትረፍ ሓንቲ ናይ ልምዓት ማሕበር ክመርሕ ዝኸእል ዜጋ ከምዝተሰኣነ ብህዝቢ ዝቆመት ማሕበር ልምዓት ትግራይ'ኳ ካብ ህዝቢ ኣፍ ነጠቆም ብናይ ህውሓት ኣባል ማእከላይ ኮሚቴ ብአምባሳደር ተወልደ ዓጋመ ክትምራሕ ተገይራ'ያ። ኣምባሳደር ተወልደ ከም ሓደ ዜጋ ናይ ምምራሕ ብቕፃትን መሰልን የብሎምን ማለት ከይኮነስ ኮነ ተባሂሉ ብቀጥታ ይኹን ብተዘዋዋሪ ንሓደ ወድብ ናብ ናይ ፓለቲካ መሳሪሒነት ተቐይራ ንክተግልግል ስለዝተገበረት ጥራሕ እዩ።

ስለዚ ከም ትእምት ዝበለ ብፓለቲካኛታትን ብናይ መንግስቲ ሰብ ስልጣናትን ዝምራሕ ዘሎ ናይ ንግዲ ትካል ብሓቂ ብተግባር ንህዝቢ ከግልግል እንተኾይኑ ካብ ኢድ ውሑዳት መራሕቲ ወጊኡ ኣብናይ ህዝቢ ቁፅፅርን ረብሓን ክውዕል ዝግባእ እዩ። ብካሊእ ኣዘራርባ ኣብ ልምዓት ኩሉ ነገር ከይተሓዋዕ መንግስቲ ከም መንግስቲ ህዝቢ ድማ ከም ህዝቢ ኮይኖም ነናይ ባዕሎም ባህርይ ሒዞም ክሰርሑ ኣለዎም ማለታይ እዩ። ብጭቡጥ ትእምት ኣካል ናይ ህዝቢ ልምዓት ኮይኑ ክቕፅል እንተኾይኑ መንግስቲ ወይ ውድብ ካብናይ ህዝባዊ ትካላት ኢዶም ከልዕሉ ኣለዎም። ደርጊ ጨውን በርበሬን ከይተረፈ ንምቁፅፃር ናይ ህዝቢ ጉልበትን ኣእምሮን ኣምኪኑ እታ ሀገር ኣብ ምንታይ ኩነታት ኣብዒሕዋ ከምዝነበረ ኩላትና እንፈልጦ ነገር እዩ።

ሎሚ እውን እንትኾነ “ነፃ ዕዳጋ ዝመርሖ ሓፋሽ ማእኸል ዝገበረ ልምዓት/ለውጢ” አሎ ይባሃል እምበር ብተግባር እንትረእ ግና ቁልፌ ስልጣንን ቀንዲ ናይ ልምዓት መሓውርን ኣብ ትሕቲ ውሑዳት መለኸቲ ስለዝኣተወ ህዝቢን መንግስቲን ብናይ መሰረታዊ ረብሓን ናይ ጥቕሚ ጎንጊን (Conflict of interest) ተፋጠጦም በላዕቲን ራኣይቲን ኮይኖም ዝነብሩሉ ዘለው ጊዜ እዩ። ብካሊእ ኣዘራርባ ከምቲ ንሶም ዝብሉዎ ኣብ ባይታ ዘየለ “ህፁፅ ምዕባል” ዝረአየሉ ከይኮነስ ህዝቢ ኣብ ዝኸፍኦ ጥምየት ዝወደቐሉ፣ መራሕቲ ግና ነናብ ጥቕምም ዝንየይሉ፣ ኣድልዎ፣ ጉቦ፣ ግዕዝይና (corruption)፣ ወዘተ ዝገነነሉ፣ ብንግዲ ስም ተወዲብካን ተጎጅልካን ከምኡ'ውን ስልጣንካ ሕጋዊ ልባስ ተጠቒምካ ሃፍቲ ምድላብ ማዓልታዊ ናይ ሰብ ስልጣናት ስራሕ ዝኾኑሉ ጊዜ እዩ ዘሎ። ስለዝኾነ ድማ እቲ ልምዓትን ለውጢን ኣብ ህዝቢ ከይኮነስ ኣብ ላዕሊ እዩ ተደሊቡን ደሚቕን ዝረእ ዘሎ።

ኣጠቓሊልካ እንትረእ ኣብዚ ሎሚ እዋን ትእምት ጥራሕ ኣይኮነን ናይ ፓለቲካ መሳሪሒን ስልጣን መናዊሒን ኮይኑ ብቐፃልነት ከግልግል ዝድለ ዘሎ። ኩሉ ነገር ንኣብዮታዊ ዲሞክራሲ መረጋገፂ ክውዕል ኣለዎ ካብ ዝብል ፓሊሲ ብምብጋስ ኣብ ኩሉ መዳያት ማለት ብኢኮኖሚ ካብ ማሕበር ልምዓት ትግራይ ጀሚሩ ክሳብ ትእምት፣ ብማሕበራዊ ካብ ተራ ዕቁብ ጀሚሩ ክሳብ ዝላላ ህዝባዊን ሞያዊን ማሕበራት፣ ብፓለቲካ ካብ ቀበሌ ጀሚሩ ክሳብ ፌዴራል ፓርላማ፣ ብትምህርቲ ካብ ተራ ተምሃራይ ጀሚሩ ክሳብ ርእሰ መምህር፣ ብሃይማኖት ካብ ሰንቤቱ ማሕበር ጀሚሩ ክሳብ ርእሰ ኣደባራት፣ ወዘተ ዘሎ መንግስታዊን ዘይመንግስታዊን መሓውራትን ዓውደ ምንቅስቃሳትን ኩሉ በብደረጃኡ ኣብ ትሕቲ ቁፅፅርም ብምእታው እቲ ሕብረተ ሰብ መፈናፈኒ ሲኢኑ ይርከብ። ሳዕቢዮኑ ድማ ኣብቲ ህዝቢ ኢኮኖሚያዊን ስነ ኣእምራዊን ቅልውላ ዝፈጠር ጊዚያዊ ሽግር ገይርካ ዝረእ ከይኮነስ ወጊኡ ሓዲሩ ጥዕና ዘለዎ ሕብረተ ሰብን ልምዓትን ከይህነፅ ዝገብር ልክዕ ከም ሕማም ለበዳ ወለዶ በካሊ (ትውልዲ ገዳይ) ፖሊሲ ምኃኑ እዩ።

# እቲ ዘሎ ሓቂ ንምሽፋን ምስ ካልኦት ናይ ፓለቲካ

## ሓይሊታትን ዉልቀ ሰባትን ተዛሚዱ ዝቐረበ መፀለምታ

“ዝረባኻን ዘረባ ፕሮፌሰር መስፍን ወልደማሪያምን ሓደ ኮይኑ። ልምዓት ከይሳለጥ ዝቃወሙ ኢዮታትካ እዮም። መበገሲኻ ፅላእትን ፓለቲካን እዩ። ንጎይተትካ ከተሕጉስ ኢልካ ኢኻ እዙ ኹሉ ፅሑፍ ዝፃሓፍካዮ። “ትሕዝቶ ኣይተ ይኩኖ በለካ ለኸኝካ ዝበዝሐ፣ ሓላፍነት ዝጎደሎ፣ ሚዛናውነት ዘይብሉን ኣብ ርእሲ ምጅኑ ዘለካ ፅልኦት ንምንፅብራቕ ዝፈተነ እዩ”.....ይብል።

እዙይ ዓይነት ተራ ፀርፊ ይትረፍዶ ትማሊ ኣብ ጎንኻ ኮይኑ ዝንቀሳቐስን እጃሙ ዘውፊን ዝነበረ ተቓላሳይ ሰብስ ንሓደ ወንጀለኛውን እንተኾነ ስቕ ኢልካ ኣፍካ ዘምፃኣልካ እትህቦ ስም ኣይኮነን። ከምዙይ ዓይነት ዝበለ (በሬ ወለደ) መፀለምታ ድማ ክመፅእ ዝኸእል ካብ ሰላማዊን ፍትሓዊን ኣተሓሳስባ ዘለዎም ቅነዓት መራሕቲ ኣይኮነን። “መርቴሎ ዝሓዘ ሰብ ኩሉ ምስማር ኮይኑ ይራእዮ” ከምዝባሃል ተቓውሞ ንዘርእዮ ሰብ ብሓይሊ እናፈራርሑ ምግባእ ካብ ዝለመዱ መራሕቲ ዝፍልፍል ምጅኑ እሙን እዩ። “ሀገር ንሳቶም ጥራሕ ንምምራሕን ንስልጣንን ዝተዓደሉ ገይሮም ዝሓሰቡ፣ ህዝቢ ትግራይ ንሳቶም እንትህሉው ዝህሉ ንሳቶም እንትጠፍኡ ድማ ሓቢሩ ዝጠፍእ ኣምሲሎም ንምቕራፅ “ዓይኑኹም ሸፍኑ” ክነፅፅዎኩም” እናበሉ ናይ ዲሞክራሲ ጠበቓ መሲሎም በይኖም ኣብ ባዶ መድረኽ ይዋስኡ ካብ ዘለው መራሕቲ ዘይፀርፊን ምፍርራሕን ካሊእ ኣይትፅበን።

ኣነ ህወሓት ይኹን ኢህወዴግ መስመሩ ይስሕት ኣሎ፣ ዝተቐለሰሎም ፅላማታት ንጎኒ ይገድፍሎ፣ ብቓልሲ ዝተረኸበ ሕገ መንግስቲ ተግባራዊ ይኹን፣ ናይ ሕጊ ልዕልና ይከበር፣ ህወሓት/ኢህወዴግ በይኑ ጥራሕ ተዋሳኢይ ኮይኑ ለውጢ ከምፅእ ስለዘይኸእል ኩሉ ዜጋ በብዓቕሙ ዝሳተፈሉ ነፃ መድረኽ ይፈጠር፣ ብፍላጥ ይኹን ብዘይፍላጥ ዝፍፀሙ ጌጋታት ብእዋኑ ይታኣረሙ እዩ ዝብል ዘለኹምበር ህወሓት/ኢህወዴግ ኣጥፊእኻ ወይ ካብ ስልጣን ኣውሪድካ ብኻሊእ ሓይሊ ወይ ጉጅለ ክትካእ ኣለዎ ዝብል እምነትን ሕልሚን ወይ ፍሉይ ፅልኢት የብለይን። መን ናብ ስልጣን ክበቅፅ ከምዘለዎ ክዳኒ ዝግበኦ ህዝቢ እምበር ኣነ ኣይኮንኩን። እዙይ ዝብለሉ ቀንዲ ምኽንያት ድማ እዚ ሓሳብ እዙይ ንዝተወሰኑ ዝጠቅም ወይ ዝጎድእ ከይኮነስ ህወሓት/ኢህወዴግ እውን ሓዊስካ ንኩሉ ኢትዮጵያዊ ዝጠቅምን ናይ ህዝቢ መሰል ንምሕላው እቲ ዝበለፀ መንገዲ እዩ ኢሊ ስለዝእምንን ጥራሕ እዩ። ከምቲ ዝተብሃለ ሕቡእ ኣጀንዳ ወይ ናይ ማንም ውክልና የብለይን። ኣብ ማንም እዋን ፈታዊ ህዝባይ ፈታዊዮይ፣ ፀላኢ ህዝባይ ድማ ፀላኢዮይ እዩ።

ኣዮታተይ፣ መዋዕልተይን መቓልስተይን እንመን ምጅኖም ጠፊኢኩም ኣይመስለንን ንዓይ ምስኒ ቅንጅትን ምስኒ ፕሮፌሰር መስፍን ወልደማሪያን ብምዝማድ ስመይ ንምጥፋእ ተመኩሩ ዘሎ። ንሰብ ስልጣናት ዘይውድስ፣ ዝበሉዎ ዘይሰምዕ፣ ዝተፈለየ ኣረኣዮ ሓዙ ንዝንጎዝ ሰብ ካብ ህዝቢ ንምንፃልን ጥራሉ ንምስባርን ተባሂሉ ኣብ ልዕሊ ዜጋታት ዘይኮነ ሕላጎት ምልጣፍ ዝተለመደ ናይ ኣመራራሓኹም ጥበብ ምጅኑ ህዝብና ዝፈልጦ ሓቂ እዩ። ንዓይ ንምንታይ ምስኒ ቅንጅት ኣዛሚዶም ክገልፁኒ ከምዝደለዮውን ርዱእ እዩ። “ይኩኖ ዘቐረበ ፅሑፍ ኣብ ህዝቢ ትግራይ ተቐባልነት ንከይረክብ ቅንጅት እዩ ኢልና ስሙ ነፅልሞ” ብዝብል ዝተመረፀ ቃል ምጅኑ ዘጠራጥር ኣይኮነን። ኣነ ድማ ነዚ ዝተጠቐሰ መፀለምታ መልሲ ንምሃብ ቅንጅት ድየ ወይስ ኣይኮንኩን ብዝብል ጊዜ ከጥፍእ ኣይደልን። “ይኩኖ መን እዩ? ንዝብል ሕቶ ህዝቢ ትግራይ ይኹን እቲ ካሊእ ወገንይ ማንነተይ ኣፀቢቐ ይፈልጠኒ እዩ ኢሊ ልበይ መሊእ ዝተኣማመን ስለዝኮንኩ።

**ንምኃኑ! ነቲ ርኡይ ሓቂ ሸፊኖም ንምንታይ እዮም  
ናብ ተራ ፀርፊን መፀለምታን ክኣትዉ ተገዲዶም?**

ቅድም ክብል ንዝቐረቡ ሕቶታትን መረዳእታትን ሪኢኻ ብቐሊሉ መልሲ ክዋሃቦም እናተኸኣለ ንምንታይ እዮም ናብ ከምዙይ ዝበለ መፀለምታ ኣትዮም? ዝብል ሕቶ ንብዙሓት መንበብቲ እቲ ነገር “ሕንቅ ሕንቅሊተይ” ኮይንኩም ከምዝኸውን ርዱእ እዩ። ብናተይ እምነትን ኣረኣይን ናብ ከምዙይ ዝበለ ኣካሊ ዘራፍ ምባል ዘእተዎም ቀንዲ ምኽንያት ካሊእ ኣይኮነን። ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዝተገለፀ እቲ ጉዳይ ፖለቲካዊን ፕሮፓጋንዳዊን ትርጉም ኣለዎ ኢሎም ስለዝኣመኑሉ ጥራሕ እዩ። መበገሲኡን ዕላምኡን ድማ በዞም ዝሰዕቡ ነጥቢታት ክጠቓለል ዝኸእል እዩ።

እቲ ናይ ኣካለ ጉዳይት ሽግር ክሳብ ክንደይ ተኃሳሒን መሓዘኒን ምኃኑ ስለዝርድኡ ናብ ኣደባባይ ወጊኡ ህዝቢ ከይፈልጦን ከይቃላዕን ስለዝሰግኡ እዩ። እቲ ሽግር ብግልጺ ናብ ኣደባባይ እንተወጊኡ ድማ እቶም ኣካለ ጉዳይት ጉልባብ ገይሮም ካብ ወፃኢ ይኹን ካብ ዓዲ ካብ ህዝቢ ክረኽቡዎ ዝነበሮም ገንዘባዊን ፖለቲካዊን ጥቕሚ ከይተርፎም ስለዝፈርሑ እዩ። ዝተጎድኦ ሰብ ዝድብረ እንተኾይኑ ድማ ወላዲ ጥራሕ ከይኮነስ እቲ ፈቐዶ ግንባር ዘኒህ ኣባል ሰራዊት ክስመዎ ዝኸእል ሰሚዒት እውን ኣቐሊሎም ዝረኦ ኣይኮነን።

እቲ ካሊእ ናብ ፀርፊን ምፍርራሕን ዝኣተዉሉ ምኽንያት ካብ ባህሪያቶም ዝበገስ እዩ። ኣብ ህዝቢን ኣብ ባዕሉን እምነት ዘይብሉ ሓይሊ ወይ መራሕ ኩሉሻዕ እናሰግኦ እዩ ዝነብር። ኣብ ነፃ መድረኽ ቀሪቡ ብህዝቢ ተዳኒዶ ንኸነብር እውን ምልካዊ ባህሪያቱ ኣየፍቅደሉን። ኣብ ነፃ መድረኽ ኣብ ቅድሚ ህዝቢ ደው ኢሊ ንክካታዕ ዓርሰ እምነትን ናይ ሞራል መሰረትን እውን የብሉን። በዚ ምኽንያት ህዝቢ ንምቁፅፃር ዝጥቀመሉ ስልቲ ድማ ኩሉሻዕ ሓይሊ ምርኩስ ገይርካ ኣፈራሪሕኻ፣ ኣደናጊፅኻን ኣደናጊርኻን ምንባር ዝብል እዩ። ስለዝኾነ ድማ መራሕቲ ከይፈቐዱልካ ምፅሓፍ ኣብቲ ሕብረተ ሰብ ንክይልመድ ከም መፈራሪሒ ክጥቀምሉ ስለዝደለዩ እዩ። ካብዚ ሓሊፉ እውን እቲ ዝቐረበ ዕሑፍ ብህዝቢ ተቐባልነት ንኸይረክብ ፀለሎ ምልካይ እዩ።

ካሊእ ናብዚ ከምዙ ዝበለ መፀለምታን ፀርፊን ክኣትዉ ዘገደዶም ምኽንያት ኣብቲ ህዝቢ ዘለዎም ግምት ዝተሓተ ስለዝኾነ እዩ። መማረጺ ዘይብሉ ህዝቢ ፈተወ ፀልኦ ካብ ንሕና ዝበልናዩ ኣይሓልፍን ዝብል ንዕቕታትን ትዕቢትን ዘበገሶ እዩ። ካብዚ ንዕቕታትን ትዕቢትን እናተበገሱ ብብጊዚኡ ኣብ ልዕሊ ወገናት ንዝፍፅምዎ ገደብ ዘይብሉ ግፍዒታት ዓገብ ዝብሎም ሓይሊን ሕጊን ሲኢኖም ኩሉሻዕ ከምድሌቶም ምፀራፍን ስም ምጥፋእን ስለዝለመዱ እውን እዩ።

ይኹንምበር “ሓባኢ ቁስሉ ሓባኢ መድሓኒቱ” ከምዝባሃል ህዝቢ ዝፈልጦ ሽግር ኩሉ ጊዜ ሓቢእኻ ክሕባእ ኣይኸእልን። ሎሚ እንተተሸፈነ እውን ፅባሕ ምውፅኡ ኣይተርፍን። እቲ ቀሪቡ ዘሎ መፀለምታ እውን ነቲ ሽግር ዝፈትሕ መምሃራይ ሓሳብ ከይኮነስ ነቲ ሽግር ዘጋድድን ዘይመልክፀ ዘትሕዝን መተዓዛዘቢ ካብ ምኃን ሓሊፉ ካሊእ ፋይዳ ኣይህልዎን። ኮነ ተባሂሉ ውልቀ ሰብ ንምጥቃዕ ተደርዲሮም ዘለው ተራ መፈራሪሒ ፀርፊታት እውን ንይኩኖ መስፍን ዝገልፁ ከይኮነስ ተመሊሶም ንባዕልቶም ናብ ምንታይ ደረጃ ወሪዶም ከምዘለው ዘመላኸቱን ባህሪያቶም ዘርእዩን ስዕላዊ ነፀብራቓት ምኃኖም ዕሑፎም ጥራሕ ከይኮነስ ተግባሮም እውን ዝምስክር እዩ። እዙይ ስለዝኮነ እውን እዩ “ጉድለትካ ሸፊንካ ሓሶት ምጥቃሕ! ግመል ሰሪቅካ ጎምባሕ ጎምባሕ” እዩ ዘበለኒ።

ብምጥቕላል ቅድም ክብል ዝተዘርገሐ ይኹን ናይ ሎሚ ዕሑፊይ ዕላምኡ ናይ ውልቀ ድሌትን ስምዒትን ንምርዋይ ኣይኮነን። ውልቀ ጊሊኢት ሒዘ ኣብ ባይታ ዘየለ ነገር ዘይተገበረ ተገይሩ ኢሊ ናይ ውልቀ ሰባት ስም ንምጥፋእ እውን ኣይኮነን። ወይ ድማ ካሊእ ሕቡእ ፖለቲካዊ ኣጀንዳ መበገሲ ገይረ ንሓደ ጉጅላዊ ዕላማን ፖለቲካዊ ረብሓን ንምውዓል ኢሊ እውን ኣይኮነን። መበገሲያይ ውልቀ ጥቕሚ እንተዝኸውን ነይሩ ኣብዚ እዋን እዙይ ምስ መን እንተተፀጊዕካን ንመን እንተወዲሰካን እዩ ስልጣን ክርከብ ወይ ድማ ጁባኻ

ክትመልእ እትኸእል? ንዝብል ሕቶ መልሱ ንኩላትና ርዱእ እዩ ዝመስለኒ። ቅድሚ ሎሚ ዘቃለሰኒ ሽግር እዩ። ሕዚ ዘዛርበኒ ዘሎ እውን ሽግር ስለዘሎ ጥራሕ እዩ።

ስለዝኾነ እውን ናይዚ ፅሑፊይ ቀንዲ መበገሲ ሰለስተ ነገራት እዮም። ቀዳማይ መበገሲ ኣብቲ ዝሓለፈ እዋን ቅድሚ ናብ ዓዲ ምኻደይ ዝነበረኒ ግምትን ኣብ ዓዲ ከይደ ዝራኣኹዎን ዝተፈለየ ነገር ኮይኑ ስለዝረኸብኩዎ እሞ እቲ ነገር ስለዘሕዘነኒ እውን እንተይፈተኹ ናብቲ ጉዳይ ክኣቲ ምክንያት ኮይኑኒ እዩ። ካብዚ ተበጊሶ ድማ እቲ ሽግር ክፍታሕ ኣለዎ ኢሊ ስለዝኣመንኩሉ ክፅሕፍ ተገዲደ። ወዮ'ዳኣ ዘይፍቀድ ኮይኑምበር እቲ ዘሎ ሽግር ንምግላፅ ይትረፍ'ዶ ብፅሑፍ ብኣካል ብሰላማዊ ሰልፊ መልክፅ እውን ተቓውሞ እንትዝገበር ዝበለፀ ምኾነ ነይሩ ዝብል እምነት ኣለኒ። ነዞም ኣካለ ጉዳኣት እዚኣቶም ምርሳፅ ማለት ሕድሪ ምብላፅ ገይረ እየ እውን ዝሪኦ።

ካልኣይ ናይዚ ፅሑፊይ እዙይ መበገሲ ናይ ኣካለ ጉዳኣት ሽግር ጥራሕ ከይኮነስ ኣብቲ ዓዲ ዘኒህ ምስቅልቅል ዝበለ ምምሕዳር ዝፈጠሮም ኣብቲ ሕብረተ ሰብ ዝራኣዩ ዘለው ድኸነትን ጥምየትን ብሓደ ወገን ብካሊእ ገፅ ድማ ኣብ ከምኒ ትእምት ዝበላ ትካላትን ኣብ ካልኦት መዳያትን ብስም ናይ ህዝቢ ልምዓት ዝፍፀም ዘሎ ግዕዚይና እዩ። ካብ ኩሉ ንላዕሊ ድማ እዙ ወለዶ እዙይ ትኩረት ክህበሉን ክሓስበሉን ይግባእ ኢሊ ዝኣምነሉ ህዝቢ ትግራይ ከም ናይ ሓደ እንኮ ውድብ ውልቀ ንብረት ወይ ርስቲ ገይርካ ብምውሳድ ኣብቲ ሕብረተ ሰብ ዘለዉ ኢኮኖሚያዊ ፀገማት ከም ፀቕጢ እናተጠቐምካ ወገናት ፈተዉ ፀልኡ ናይ ሓደ ዉድብ ኣባል ንክኾኑ ዝግበር ዘሎ ዘመተ እዩ። ደቂ ሰባት መማረፂ መድረኽ ቀሪቡሎም ነፃ ኮይኖም ኣብ ዝመሰሎም ክውደቡን ዝመሰሎም ኣረኣያን እምነትን ክሕዙ ምንም ተቓውሞ የብለይን። ግና ናይ ሓደ ዉልቀ ሰብ ሰብኣዊ፣ ዜግነታዊ፣ ሕገ መንግስታዊን ዲሞክራሲያዊን መሰላቱ ኣብ ሕቶ ኣእቲኻ ዝግበር ምልመላ ኣግባብ ስለዘይኮነ ዓገብ ክባሃለ ዘለዎ ይመስለኒ።

እቲ ሳልሳይ መበገሲ እዞም ልዕል ኢሎም ዝተጠቐሱ ናይ ህዝቢ ፀገማት ተዓቢጦም ከይተርፉ ወገን ህዝቢ ዝኾነ ኩሉ ነቲ ሽግር ተረዲኡ በብናይ ባዕሉ መንገዲ ክከታተሎን ክካተፀሉን ንምግባር እቲ ጉዳይ ናብ ኣደባባይ ናብ መድረኽ ንምውፃእ እዩ።

ነፃ ሕሊና ነፃ ሕብረተ ሰብ ይፈጥር!!

